

Eno sovražno letalo se je po zračnem boju gorečo k padcu prisililo.

Na ostalih frontah je položaj nespremenjen.

Poraz boljševikov v Kavkazu.

K.-B. Konstantinopol, 2. maja. „Agence Telegraphique Milli“ poroča: Kakor javlja naš poročevalec iz Batuma, se je eno iz 10.000 boljševikov obstoječo in v smeri proti Elizabetpolu korakajočo skupino skozi upor dveh iz Daghestana pritegnjenih regimentov v smeri od Elizabetpola vstavilo. Zadnji dobili so ojačenja in so pobili boljševike, katerim so 8000 vjetih vzeli. Stavili so v Baku stoječim boljševikom predlog, naj se vdajo.

Do zadnjega moža.

Zürich, 4. maja. „Tribuna“ poroča: Calais in Dünkirchen morata biti od Angležev do zadnjega moža branjena. (To se pravi do zadnjega Francoza, kakor svoječasnno na vzhodu do zadnjega Rusa!)“

Vojni svet „ojačen.“

K.-B. Paris, 4. maja. K vojnem svetu v Abbeville javlja „Petit Journal“: Zastopniki Anglije in Zjedinenih držav smatrajo za potrebno, vojna sredstva proti Nemcem se bolj pomnožiti in ojačiti. Obe državi si bodeta še bolj prizadevali, da generalu Foch na Francoskem zamoreta podati vedno večja pomožna sredstva na vojaštvu. — Taki vojni sveti so pri naših sovražnikih že na dnevnem redu in to je njih vojno geslo. Čim več besed, tem manj činov! Naše geslo pa so krepki in molčeči udarci do popolnega razvedrila sovražnikov.

Angleška sodba o vojnem položaju.

Bern, 2. maja. Gardiner piše v „Daily News“ o vojnem položaju: Sovražnik dosegel je uspeh, na katerega pred dvema mesecema nobeden niti v sanjah mislil ni. Držali smo angleško fronto za nepremakljivo. Mogoče bi tudi bila, če bi se politika Robertsona uresničila. Poraz pete armade dovedel je sovražnika v strelno razdaljo do Hazebrouck-a in Bethuna. Nočemo se sami sebi premotiti, da bi po načrtu nazaj šli. V imenu strategije ni šla peta armada v malo dnevih 30 milj nazaj pod izgubo 10.000 vjetih in pod izgubo višin, katere so njih tovariši v osemesečni bitki komaj priborili. Od premoči je bila peta armada kratko premagana in je morala nazadovati, pri čemur še o višjem vodstvu ničesar ne izražam. Tudi Portugalci niso bežali, da bi sovražnika v kakšno past zvaljali, namreč iz mnogo bolj primitivnih vzrokov. Ne glede na frontni odsek Vimy-hrbita, smo bili drugod iz viškov vrženi. Važna železnična črta Amiens-Bethune-Hazebrouck, ki veže francosko armado z angleško in to zopet z morsko obaljo, je v težki nevarnosti. Sovražnik stoji na Kemmelu, prvem strmem posameznem bregu, katerega last ima dalekosežno preosnovno severne fronte za posledico. Pri tem bode itak že ozek prostor manevriranja pri nadaljni izgubi ozemlja hudo zapletena operacije boja in nazadovanja posebno otežkočil.

Italijanska domneva o avstro-ogrski ofenzivi.

Bern, 4. maja. „Journal de Geneve“ poroča: Na podlagi poizvedb iz Rima so priprave Avstro-Ogrske proti Italiji kot popolnoma zaključene. Ofenziva prične se vendar še le v nekaj tednih, ker jih na tem sedaj še hud sneg ovira. General Diaz pritegnil je ojačenja na najbolj ogroženih mestih skupaj. V aprilu vršili so se v Italiji na podlagi tega izredni vpoklici pod orožje, da se je zamoglo ta ojačenja izvršiti.

Cesar na bojišču.

K.-B., 4. maja. Povedalo se je že, da se je odpeljal cesar 2. t. m. v spremstvu gene-

ralnega štaba barona pl Arza na bojno črto, kjer se je mudil dva dni. Cesar je obiskal benečansko bojno črto; vendar se ni zanimal zdaj samo za bojne črte, marveč je nadzoroval posebno ukrepe za izurjenje čet. Obiskal je 3. t. m. artiljerijsko strelišče, kjer je pohvalil večkrat vaje, pri katerih so vadili skupno z letalci opazovalci in s pehoto. Obiskal je tudi ta dan več divizij. Zelo je pohvalil dobro voljo in izvrstno stanje vseh čet; nagovoril je veliko častnikov in vojakov; marsikateri med njimi je dobil odlikovanje iz cesarjevih rok. Cesar je šele pozno zvečer zapustil svoje čete. Drugi dan je cesar nadzoroval teoretično praktični tečaj. Poslušal je zelo pozorno predavanje, s katerim se je razlagalo obiskovalcem, kakšne skušnje so se pridobile v zadnjem času vojske. Cesar je šel nato v stolp, od tam je opazoval zelo pozorno velezanimivo vojno vajo; ko je zapovedal vajo odtrobiti, je izrazil voditelju tečaja svojo zahvalo in priznanje. Cesar je nadzoroval nato nižjeavstrijske, češke in ogrske polke in je obiskal še tisti dan tudi Passarino, kjer je vladal zadnji beneški dož. Cesar je obiskal več prostorov in je v kapelici nekaj časa molil. Popoldne se je odpeljal cesar nazaj na Dunaj.

Krapina-Toplice zdravi **giht**
(Hrvatsko) **revma**
Pojasnila **išias**
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena! 158

Vojna na morju.

28.000 brutto-register-ton potopljenih.

K.-B. Berlin, 1. maja. W.-B. V zavrnem okolišju okrog Angleške bil je trgovinski promet naših sovražnikov z potopljenjem 28.000 brutto-register-ton težko oškodovan. Glavni delež na tem uspehu ima oberlajtnant Steindorff. Od njega poveljavani čoln potopil je v Kanalu šest parnikov z skupno 23.000 tonami. Vsi parniki, med temi dve ladji, vsaka po 5000 ton, so bili globoko naloženi in močno zavarovani. Tri parnike se je iz varnostnega spremstva izstrelilo. Z gotovostjo se lahko računi, da se je s tovorom potopljenih ladij sovražniku zopet dragocen vojni material v veliki množini uničil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

15.000 angleških mornarjev življenje izgubilo.

K.-B. Amsterdam, 2. maja. Kakor je izvedel neki tukajšnji list v Londonu, poroča predsednik zveze matrozov in kurjačev, da je skozi vojno podmorskih čolnov od avgusta 1914 okoli 15.000 angleških mornarjev življenje izgubilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

19.000 brutto-register-ton.

K.-B. Berlin, 3. maja. Uradno. Na severnem bojišču je bilo zopet 19.000 brutto-register-ton uničenih. Dva parnika sta bila v Kanalu iz močno zavarovanega spremstva izstreljena. Zlasti se je dognalo: angleški parnik „Knight Templar“ (7175 ton) in angleški parnik „Wilson.“

Šef admiralnega štaba mornarice.

Zopetni uspehi podmorskih čolnov.

K.-B. Berlin 4. maja. Uradno. Eden naših podmorskih čolnov (poveljnik kapitanlajtnant Neureuther) je v Irskem morju in dovoznih cestah skupno 20.000 brutto-register-ton sovražnega ladjinega prostora potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Nadaljni uspehi podmorskih čolnov.

K.-B. Berlin, 6. maja. Uradno. V zapadnem Srednjem morju potopil je neki podmorski čoln vnovič pri slabem vremenu 5 parnikov z skupno 26.000 brutto-register-tonami. Vsi parniki so bili v varstvu; štirje od njih globoko naloženi.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeno.

K.-B. Berlin, 5. maja. Uradno. Novi uspehi podmorskih čolnov na severnem bojišču 12.000 brutto-register-ton. Med potopljenimi ladjami nahajal se je neki tank-parnik, ki je bil na vzhodni obali Angleške torpediran.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Politični utrinki.

Seidlerjeve obljube.

Naš sedanji ministerski predsednik Seidler je mož malih besed, malih dejanj in velikih obljub. Odkar sedi v predsedstvu vlade, se prav za prav ničesar drugzega ne čuje, nego Seidlerjeve obljube. Mož te vrste seveda tudi v vladanju, zlasti v tako prokletu zmešanem državi, kakor je Avstrija, ne more doseči velikih uspehov. Prvo dejanje Seidlerjeve vlade je bila amnestija čeških in drugih veleizdajalcev, ki je napravila v domačih poštenih patrijotičnih krogih, pa tudi v inozemstvu velikanski vtis. Seidler je pač mislil, da si bode na ta način v parlamentu veliko stranko Čehov pridobil. Pa Čehi so mu prej kot slej rekli, da jih naj ima rad. Pohlevni Seidler še vedno ni bil ozdravljen. Krnil je z vsemi mogočimi dobrotami tiste stranke, ki so očitno ali tajno svoje sovraštvo in svoje smrtno nasprotstvo do Avstrije kazale. Pa zopet se je Seidler blamiral in sicer pri zadnjem glasovanju o vojnih potrebah. Tam so Čehi in Jugoslovani ostali kot en mož in glasovali proti temu, da bi se našemu vojaku na fronti podelilo potrebni kos vsakdanjega kruha... Ali mislite, da je postal Seidler pametnejši? skoraj nič, vedno še hoče pridobiti zaslonbe pri nasprotnikih države, patrijotom pa jemlje kos za kosom pravice. Seidlerjeva vlada kaže torej vse znake, da bode kmalu iz pozorišča izginila.

Seidler govori.

Pred kratkim sklical je ministerski predsednik Seidler načelnike klubov državno-zbornskih strank k sebi, da jim raztolmači svoj sicer nejasni, mistični in nerazumljivi program. Govor je bil dolg in nerodno sestavljen. Glavne točke tega ministrovega programa so sledeče: Na Češkem se uvede ureditev v okrožjih, tako da bodejo tamošnji Nemci saj deloma rešeni vandaličnega jeroštva čeških nasilničev. Kar se pa tiče juga, je Seidler izjavil, da ne ve, ali se bode uresničila kedaj „jugoslovanska“ država ali ne. Verujemo, tega ne ve živa duša, kajti staro-testamentarični preroki so že davno izumrli. Samo nekaj, kar bi moral sicer sam vedeti, zašepetamo lahko Seidlerju v uho: „Jugoslovanska“ država se bode ustanovila, ako bode ententa zmagala. Ako bi pa, kakor vse kaže, ententa podlegla, potem je čisto gotovo, da se „jugoslovanske“ države med Dunajem in Trstom ne bode ustanovilo, kajti Korošičeve „revolucije“ se zamore bati pač le kak slabotnejši otročaj. Dr. Seidler je seveda v svojem govoru Slovcem mazal med okoli ust; ali konečno je vendar priznal, da je sedanja agitacija za „jugoslovanstvo“ protipostavna in da jo je treba vstaviti. Radovedni smo, koliko eneržije se bode brizgnilo iz sifonske flaše dr. Seidler-ja. Na vsak način pa vprašamo nekaj; ako je to hujskanje za „jugoslovanstvo“ v naših krajih sedaj nakrat protipostavno, potem je bilo tudi preje protipostavno. In preje nista niti notranji mini-

ster grof Toggenburg niti ministerski predsednik dr. Seidler niti z mezincom mignila, da bi to protipostavnost odpravila. In vendar bi bila to njuna zaprisežena dolžnost. Seidler je govoril potem še na dolgo in široko o prehranjevalnih vprašanjih. Novega ni podal ničesar, razven obljub in tako zamoremo i zanaprej upati na — mizerijo in lakoto. Vse to pa ne zaradi tega, ker je v resnici premalo živil, marveč edino zaradi tega, ker je nezmožnost in zločinska brezvestnost merodajnih činiteljev pri nas stokrat višja nego naše največje gore. Iz Avstrije, ki je veljala vedno še za agrarno državo, morajo zastopniki Tirolske na Nemško za živež prosjačit hoditi, ker jih Dunaj ne sliši. Tudi iz drugih nesrečnih kronovin, ki so v začetku v patrijotični navdušenosti vse dali, kar se je od njih zahtevalo, se pošiljajo zdaj deputacije na Ogrsko in Nemško, prosit za živež. Poštenemu Avstrijcu sili rdečica sramote v lice. To je naša mizerija: pravih mož primanjkuje na pravih krajih.

Resnica o veleizdajalcu Pivku

Kdo je lagal: Slovenski voditelji ali nemški poslanec Marckhl?

(Vprašalni odgovor ministra za domobranstvo.)

Na vprašanja gospodov poslancev Hartl, Dr. Bodirsky in tovarišev v 39. seji od 16. novembra 1917, zadevajoč veleizdajalske, na češke vojake obrnjenе pozive, gospodov poslancev Dr. Bodirsky, Teufel in sodrugov v 40. seji od 20. novembra 1917, zadevajoč državi sovražne agitacije med češkimi vojaki na južno-zapadni fronti, gospodov poslancev Rieger, Wolf, Pacher in sodrugov v 50. seji od 18. decembra 1917, zadevajoč izdajstva čeških oficirjev pri 11. armadi, in gospodov poslancev Marckhl in sodrugov v 57. seji od 5. februarja 1918, zadevajoč izdajstva pri Carzanu, se počašujem Visokej hiši od armadnega nadpoveljstva poročani mi opis na znanje dati:

V pismu od 4. oktobra 1917 javlja armadno nadpoveljstvo: „Dne 18. septembra kratko pred polnočjo posrečilo se je Italijanom pri Carzanu (Val Sugana) brez artiljerijske priprave presenetljivo v naše postojanke vdreti in vrniti naprej čez prve baterije.

Položaj bil je precej kritičen, se je pa skozi samodejen energični poseg sosednih oddelkov v malo urah zopet popolnoma vravnal. Sovražnik se je v svoje jarke nazaj prepodil; zgubil je 8 oficirjev in 404 mož na neranjenih vjetih in mnogo večje število mrtvih in ranjenih.“

Čez vzroke hitrega vroma Italijanov v naše pozicije javlja armadna skupina feldmaršala barona v. Conrad sledeče:

„Sovražni vrom pri Carzanu dne 18. septembra je bil skozi skoraj neverjetno lastno izdajstvo povzročen in se mora šteti kot srečen prigodek, da ni imel občutljivih posledic, namreč, da je nasprotno prinesel sovražniku težke izgube.

Izid vpeljane sodnijske preiskave, katera še ni zaključena, je dosedaj jasno dokazal, da se je veleizdajstvo izvrševalo, ki se je od mnogih že delj časa pripravljalo.

Kot glavni obdolženec je oberlajtnant dr. Pivko, srednješolski učitelj v Mariboru na Dravi, kateri je v zvezi z oberlajtnantom Irsa, lajtnanti Kohoutek, Zeleny, Martinec, kakor tudi z feldvebelnoma Mlejnek, Čačić, korporalom Malčinek in dvema infanteristoma — vsi razen oberlajtnanta Pivko, ki je Slovenec, češke narodnosti — veleizdajalsko počenje gonil.

Do sedaj se je dognalo, da so v kritični noči oberlajtnant Pivko, feldvebel Mlejnek in korporal Malčinek italijanske kolone vodili, kakor tudi, da se je za vrom gotove priprave napravilo:

a) Restringiranje in položba ročnih granat in svetilnih sredstev v frontnem od-

seku Carzana kakor tudi izločitev visoko napetega toka na zaprekah, pretrganje telefonskega prometa in razdelitev ruma med poljske straže. Od imenovanih so od časa bitke razven lajtnanta Martinec — ki se ga je porinilo 18. septembra v neko bolnišnico, — vsi pogrešani.

b) Pri padlih italijanskih oficirjih najdene načrti so fotografirani ponatisi naših (z sovražno pozicijo), z natančnejšimi, le skozi izdajstvo pridobljenimi podatki čez vse podrobnosti naše pozicije pri Carzanu; načrte z podrobnimi navedbami od nas rabljenih stanov v Borgo in Roncegno, se je istotako našlo. Z barvnim črtnikom narisane napadalne smeri v najdenih načrtih kažejo do Telve kakor tudi k artiljeriji na Ceggio.

c) Presenetljiva je nadalje že dvakrat od Italijanov preprečena izvršitev lastnega podjetja skozi ljute ognjene napade njih artiljerije, točno ob za podjetje določeni uri in ravno le proti delom namenjenih podjetij.“

Nadalje piše armadno nadpoveljstvo od dne 23. februarja 1918:

„Brez ugovora se je dognalo, da se začetni uspeh sovražnega vroma pripisuje sramotnemu izdajstvu nekaterih malovestnih oficirjev in vojakov bataljona V/bh. 1. Vendar bodi v čast temu hrabremu, mnogo izkušnemu bataljonu, kateri se je tudi v tem boju z ravno vzorno hrabrostjo bil, pribito, da so bili povsem ljudje druge narodnosti in drugih čet, ki so bili bataljonu V/bh. 1 dodeljeni, kateri so to za vojaka najnesramnejšo hudodelstvo izvršili.

Glavni vodja, oberlajtnant v rezervi dr. Pivko, je Slovenec, drugi so pa Čehi. Že več tednov sem so v sporazumu s sovražnikom na v zgodovini naše armade nezasišani, še do sedaj ne doživel način veleizdajstva pripravljali in sovražniku še vrh tega potrebni material, kakor načrte z natančnimi podatki baterij strojnih pušk, poveljnih stanov, rezerv itd., pošiljali. Italijani so se odločili, izkoristiti to ugodno priliko k večjemu podjetju z dalekosežnimi cilji. V vsej hitrosti se je nekaj bataljonov bersaglierov deloma z železnico, deloma na avtomobilih in kolesih v Val Sugana vrglo, tako, da je stalo za prvi vrom približno 5 bataljonov na razpolago, medtem ko se je nahajala ena brigada za nadaljno izkoriščanje uspeha v rezervi.

Nesramni veleizdajalski oficirji in podoficirji razdeljeni so bili kot vodji sovražnih kolon v in skozi naše stražne črte in v našo glavno pozicijo; oni so zato skrbeli, da se je med v počev došle straže na večer dne 17. septembra izdatno ruma porazdelilo, da je izostala uvrstitev visoko napetega toka na zaprekeh in da se je pomanjšalo municijo v glavni črti pri Carzanu. Nalašč se je kratko poprej poveljena izvršitev neke ograje v obližu mosta od Carzana le zelo slabo izpeljalo. Da se izkoristi veleizdajstvo z popolnim napadom, imela je z normalno municijsko množino v boj stopivša italijanska infanterija povelje, da pri napadu ne strelja. In k popolnjevanju vseh teh naredb pohiteli so izdajalski oficirji italijanskim naskočnim valovom naprej in so dali na najvažnejših točkah stoječim poljskim stražam kakor tudi mostni straži pri Carzanu povelje, naj puške v stran vržejo, ker je tako že vse izgubljeno.

Tako se je zamoglo zgoditi, da je sovražnik, brez da bi našel upor, skozi poljsko stražno črto čez Maso-most v Carzano vdrl. Tako je tudi prišlo, da je v prvem trenutku temu čez 2000 pušk in 12 strojnih pušk prvemu močnemu sunku sovražnika le ona peščica ljudi nasproti stala, ki je zamogla zbrati hladnokrvno hrabrost in preudarnost svojih podpoveljnikov gori do bataljonskega komanda, dokler še so bila od višjega mesta za odpor zaukazana ojačenja na mestu.

Prva poročila o izvršenem vromu v poljske stražne črte prinesla je od ene strani neka deutschmeister-patrolja, ki je točno prđ 1 uro predpoldan dne 18. septembra dognala navzočnost neke sovražne patrolje v naših kapah v stanu sosedne poljske straže

bataljona V/bh. 1, od druge strani nek infanterist zadnjega bataljona, katerega čug je stal v bližini prostora vroma.

Brez da bi se o podrobnostih sledečega se boja, v katerem se je v interpelaciji navedeni oberlajtnant Bartolomej Schmauss posebno odlikoval, natančneje pečali, se lahko potek in konečni izid boja v sledečem posname.

Boj v Carzanu je naravnost vzoren primer zato, da zamorejo tudi relativno slabe sile pod razumnim energičnim vodstvom in inicijativnim, odločnim ravnanjem podvodjev, kakor hrabrost in požrtvovalnost črt briljanten uspeh čez presenetljivo vdrtga, število močnejšega sovražnika izvojevati.

Tem vojaškim krepostim naših iz raznih krajev monarhije izvirajočih oficirjev in mož je zahvaliti, da se je skupno 350 puškam in 7 strojnim puškam pri izvršenem sodelovanju artiljerije posrečilo, z 5 bataljoni (približno 2150 pušk, 12 strojnih pušk) presenetljivo izvršeni napad sovražnika k uničujočemu porazu peljati.

Naše skupne izgube znašajo 10 oficirjev, 306 mož, one Italijanov 17 oficirjev in 896 mož.

Stik med dogodki pri Carzanu in časom kakor med krajem napada naše zadnje ofenzive, ki ga hoče interpelacija vedeti, ne obstoja. Boj je bil, operativno vzet, le lokalnega pomena. To je zahvaliti le ugodnemu izhodu. Pri drugem poteku je reakcija, na katere predvidni obseg se tukaj ne more računati, brez dvoma.

Izdajstvo od Carzana se mora iz tega stališča presojati, kako sramoto je zadalo našej armadi in kače nepregledne posledice bi pri načrtnem uspehu doprineslo. Zato vlada pri armadi na bojišču le en glas čez ta podli čin in vsa težnja zemeljske pravičnosti bode izdajalce, kako daleč so za doseči, gotovo zadelala.“

To je opis dogodka od Carzana. Da se pa izid kazenskega postopanja proti dr. Pivku poda učni oblasti na znanje, je že skozi obstoječe predpise zajamčeno.

V zvezi s tem je še navesti, da so po poročilu armadnega nadpoveljstva od 3. novembra 1917 nekaj dni pred začetkom ofenzive proti Italiji iz prostora od Tolmina, kjer je bila zbrana glavna napadalna četa trije oficirji prelomili zvestobo in k sovražniku pobegnili in sicer:

Oberlajtnant Michael Mascim, rojen 1890, lastnik srebrne in bronaste vojaške zasluzne medalje (brat rumunskega generalštabnega oficirja, lajtnant Johan Hapa, rojen 1893, nadalje lajtnant v rez. Ottokar Tichy, železniški uradnik v civilu. Prva dva sta Rumunca, ogrska državljanca, tretji avstrijski Čeh.

O zadržanju strelskih regimentov št. 8 in 28 v 11. soški bitki javlja armadno nadpoveljstvo sledeče:

„Podrobne določbe čez začetek 11. soške ofenzive so dokazale, da je glavni vzrok posrečenega italijanskega prehoda čez reko in za njim sledečega predora naše fronte v kraju Loga-Morsko iskati le v premagljivem ognju artiljerije in metalcev min Italijanov. Skozi to je bil vsak vid v Soški dolini radi dima in prahu nemogoč, najsprejajšnja bojna črta vrta, posadka bojno-nezmožna napravljena in prostor za fronto tako pod ognjem držan, da so rezerve že na veliko razdaljo trpele znatne izgube.

O pojedinih postopkih od v najsprejajšnjih črtah stoječega strelskega regimenta št. 28 ni dosedaj nič natančnega znano.

Po pri strelskem regimentu št. 7 dogmanih pozvedbah ne odgovarja ta vprašanje omenjeni opis resnici, da se je moralo levo krilo strelskega regimenta št. 28 od sosednega bataljona strelskega regimenta št. 7 z ročnimi granatami iz kaverni poditi. Kako daleč dognano, držalo se je od krilne kompagnije še osem mož — zadnji ostanek — brez vodstva v stanu neke postojanke, ko je ravno dospel tja mali oddelek sosednega bataljona št. 7.